

Bethlen Imre gr.

Szent-Miklóson, megh. 1834. Színműve: »A posta-tzúg« vagy: »a nemes uralkodó indulatok«, vj. 2 felv., Ayrenhof után szabadon ford. Marosvásárhely, 1793. »A szép Abellina avagy a bölts öreg«. Egy érzékeny játék 5 felv. Előadták Marosvásárhelyen, 1804. szept. 14-én.

Bethlen Imre gr., Gergely fivérével 1793-ban a kolozsvári színészet mecénása. Imrét 1843. jan. 3-án megválasztották a kolozsvári színház választmányi tagjává.

Bethlen János, bethleni gróf, ellenzéki vezér, színházi intendáns, sz. 1811. okt. 18-án, *Kolozsvárott*, megh. 1879. szept. 2-án, u. o. Sokat fáradozott a kolozsvári Nemzeti Színház állandósításán. 1855-ben harmadmagával a színház felügyeletét elvállalta és alapos tervezetet készített a színészet felvirágoztatása érdekében.

Bethlen József gr., 1854-ben a Nemzeti Színház nyugdíjintézete részére 200 frtot adományozott.

Bethlen Margit grófné, Bethlen István gróf miniszterelnök neje, író, szül. 1882-ben. A Bethlen-család bethleni ágából származik. Az erdélyi arisztokrácia körében nevelkedett és fiatalon férjhez ment Bethlen István grófhhoz. Finom műveltségével, lebilincselő egyéniségével, kiemelkedő szerepet játszott úgy az erdélyi, mint a budapesti előkelő társadalmi életben. Az irodalommal már fiatalon, a világháború előtti években kezdett foglalkozni s rövid elbeszéléseivel, mély érzéstől áthatott szimbólikus meséivel, melyek előkelő lapokban jelentek meg, azonnal magára vonta az írói körök figyelmét. »Egy élet« c. regénye a női lélek lírai melegséggel áthatott, finom jellemrajzával és nemes művészi előadásával keltett feltűnést s szerzőjét, mint a legkitünőbb magyar írók egyikét kezdték ünnepelni. Mikor férje miniszterelnök lett, egyidőre elvonták az irodalomtól az előkelő helyzetével járó reprezentatív feladatok. Elkísérte férjét olaszországi útjára, melynek jelentős külpolitikai eredményei lettek s ez útja közben Bethlen Margit ismeretségbe jutott az olasz közélet és irodalom kiválóságaival.

Írói tehetsége Olaszországban is nagy figyelmet keltett, elbeszéléseit sűrűn kezdték közölni előkelő olasz lapok és folyóiratok s az egyik elsőrendű kiadó cég kötetben is kiadta egy részüket. Ujabb időkben Bethlen Margit grófnő az eddiginél dúsabb termékenységgel folytatja írói munkásságát, elbeszélései, melyek a Budapesti Hírlapban és folyóiratokban, hetilapokban jelennek meg, kedves olvasmányai a közönségnek. Nagy érdeklődést keltett 1928. őszén az a hír, hogy a kitűnő író nő három felvonásos színdarabot írt »A szürkeruha« címmel. A Vigszínház sietett lekötni a darabot s az olasz színházak is érdeklődtek iránta. Első előadása Milanoban volt (1929. március hó 14-én) és ez alkalommal az olasz közönség melegen ünnepelte a kitűnő magyar írónőt. A Vigszínházban 1929. évi április hó 12-én került előadásra a darab, Gombaszögi Frida, Somlay Artur és Törzs Jenő játszották a főszerepeit s a sajtó és közönség egyformán elismeréssel méltatta finomságát, lélekbeli szépségeiben való gazdagságát és élénk színpadi hatását. (Schöpflin Aladár)

Bethlen (Bolnai) Miklós gr. cs. kir. kamarás, regényíró, sz. 1831. aug. 18-án, megh. 1899. máj. 22-én. Az 1848—49-iki szabadságharc alatt honvédszázados volt. 1855. dec. havában fellépett a Nemzeti Színházban (mint Egressy tanítványa) Julius Caesar-ban, mint Antonius és utána mint Hamlet. Első felléptéről így emlékezik meg a »Vasárnapi Ujság«: »Tehetségeinek legvilágosabb jele, hogy érzi és érti szerepeit s ez érzést és értelmet tökéletesen kifejezi arcán és hangjában«. 1856—57-ig Párizsban lakott és az ottani konzervatóriumban megtanulta a szavalást. 1856. nov. 15-én Hamburgban vendégszerepelt »Hamlet«-ben, 1858. júl. havában ismét fellépett a Nemzeti Színházban, midőn azt írja róla a Budapesti Hírlap: »A magyar színipályára két ok vezette: a munka eszméjének szentsége és a tehetség öntudata.« Színészkedése azonban rövid ideig tartott. 1862-től hírlapíróskodott. 1857-ben szerkesztette a Színházi Naptár-t, 1863-ban pedig a Népszínházi Évkönyv-et. Színműve: »Angyal Bandi és a szép Juliska«. Kolozsvár, 1846.